

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 21. maaliskuuta 2022
(OR. en)

7414/22

CONOP 18
CODUN 11
CFSP/PESC 402

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	7050/1/22 REV 1 COPS 106 CONOP 17 CODUN 10 CFSP/PESC 385
Asia:	Neuvoston päätelmät biologisten aseiden kieltosopimuksen yhdeksänneestä tarkistuskonferenssista

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3859. istunnossaan 21. maaliskuuta 2022
hyväksymät päätelmät biologisten aseiden kieltosopimuksen yhdeksänneestä tarkistuskonferenssista.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT BIOLOGISTEN ASEIDEN KIELTOSOPIMUKSEN YHDEKSÄNNESTÄ TARKISTUSKONFERENSSISTA

1. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille biologisten aseiden kieltosopimuksen (BTWC) tulevan yhdeksannen tarkistuskonferenssin. Vuonna 2003 hyväksytyn joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian mukaisesti neuvosto vahvistaa tukevansa varauksettomasti biologisten aseiden kieltosopimusta oikeudellisesti sitovana maailmanlaajuisena normina biologisia aseita vastaan ja niiden kansainvälisten toimien kulmakivenä, joiden tavoitteena on estää biologisten aineiden tai toksiinien kehittäminen, tuottaminen, varastointi tai muu hankkiminen ja käyttö aseina.
2. Neuvosto on täysin sitoutunut monenväliseen ja sopimukseen perustuvaan lähestymistapaan, jonka avulla pidetään yllä ja vahvistetaan kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta. Biologisten aseiden kieltosopimus on yksi maailmanlaajuisen aseriisunta- ja asesulkurakenteen keskeisistä pilareista.
3. Neuvosto toteaa, että biologisten aseiden kieltosopimus oli ensimmäinen vuonna 1975 tehty yleissopimus, jolla kiellettiin kokonainen joukkotuhoaseluokka, ja vahvistaa, että on tärkeää saattaa yleissopimus yleismaailmalliseksi. Yleissopimuksen voimaantulon jälkeen 183 valtiota on liittynyt siihen, mikä korostaa biologisten aseiden kieltosopimuksen yleismaailmallista merkitystä maailmanlaajuisen uhkien torjumisessa. Neuvosto kehottaa kaikkia jäljellä olevia valtioita, jotka eivät vielä ole liittyneet yleissopimukseen, liittymään siihen ja noudattamaan yleissopimuksen ehtoja jo ennen siihen liittymistä.
4. Neuvosto pitää tärkeänä tukehduttavien, myrkyllisten tai muiden samankaltaisten kaasujen sekä bakteriologisten keinojen käytön kieltoa sodassa koskevaa pöytäkirjaa, joka tehtiin Genevessä vuonna 1925 ja jota biologisten aseiden kieltosopimus täydentää. Neuvosto kannattaa Geneven pöytäkirjan yleismaailmallista soveltamista ja antaa tunnustusta ratifioinneille, jotka ovat tapahtuneet sen jälkeen, kun neuvoston päätös EU:n kannasta vuonna 2015 pidettävää kahdeksatta tarkistuskonferenssia varten hyväksyttiin.

5. Neuvosto toteaa, että biologisia aineita ja toksiineja käytetään laajalti rauhanomaisiin tarkoituksiin biologisten aseiden kieltosopimuksen määräysten mukaisesti. Samalla on olemassa vaara vaarallisten taudinaiheuttajien luonnollisesta tai tahattomasta leviämisestä. Covid-19-pandemian myötä olemme nähneet, miten nopeasti taudit voivat ylittää rajoja ja miten vaarallisia ja häiritseviä ne voivat olla. Tämän vuoksi biologisten aseiden kieltosopimuksen ja sen täytäntöönpanon vahvistaminen on kiireellisempää kuin koskaan.
6. Kun otetaan huomioon tämä asiayhteys ja sopimusvaltioiden meneillään olevan tarkistuskierroksen aikana tekemä merkittävä työ, yhdeksäs tarkistuskonferenssi on ainutlaatuinen tilaisuus paitsi vahvistaa yleissopimusta ja sen täytäntöönpanoa sekä parantaa bioturvallisuutta ja bioturvaamista maailmanlaajuisesti myös edistää jäsenvaltioiden avustustoimia, yhteistyötä, reagointia ja varautumista. Tämä tarkistuskonferenssi on oikea hetki vahvistaa biologisten aseiden vastaista maailmanlaajuisia normia ja kehittää edelleen biologisten aseiden kieltosopimusta, jotta biologisten aineiden ja toksiinien sekä tieteen ja teknologian kehityksen väärinkäyttö voidaan estää ja samalla edistää niiden rauhanomaista käyttöä.
7. Neuvosto pitää valitettavana yhdeksännen tarkistuskonferenssin väistämätöntä lykkäämistä maailmanlaajuisen covid-19-pandemian vuoksi ja korostaa tarkistuskonferenssien merkittävää roolia biologisten aseiden kieltosopimuksen täytäntöönpanossa, vaalimisessa ja vahvistamisessa.
8. Neuvosto tukee sitä, että tarkistuskonferenssissa hyväksytään tulevaisuuteen suuntautuvia päätöksiä ja suosituksia. Ne muodostavat selkeän etenemissuunnitelman seuraavaa tarkistusjaksoa varten ja antavat vankan ohjelman istuntojen välistä aikaa varten. Neuvoston painopisteet ovat seuraavat:
 - a) luottamuksen rakentaminen vaatimusten noudattamista kohtaan ja sen ylläpitäminen;
 - b) tieteellisen ja teknologisen uudelleentarkastelun määrittely;
 - c) kansallisen täytäntöönpanon tukeminen;
 - d) V artiklan mukaisten neuvoa-antavien menettelyjen käyttöönotto sellaisten ongelmien ratkaisemiseksi, joita saattaa ilmetä biologisten aseiden kieltosopimuksen tavoitteen tai soveltamisen yhteydessä;

- e) yleissopimuksen rikkomisen vuoksi vaaraan joutuneiden valtioiden avustamista koskevan VII artiklan saattaminen toiminnalliseksi;
- f) tarvikkeiden, materiaalien ja tietojen vaihtoon rauhanomaisiin tarkoituksiin liittyvää yhteistyötä ja avunantoa koskevan X artiklan täytäntöönpanon tukeminen;
- g) biologisten aseiden kieltosopimukseen yleismaailmallisuuden edistäminen;
- h) biologisten aseiden kieltosopimuksen täytäntöönpanon tukiyksikön (ISU) ja sen roolin vahvistaminen.

9. Neuvosto on tyytyväinen EU:n jäsenvaltioiden sitoumukseen mobilisoida poliittista tahtoa ja edistää biologisten aseiden kieltosopimuksen tavoitteiden saavuttamista erilaisten aloitteiden avulla nykyisen tarkistuskierroksen aikana. Neuvosto tukee seuraavien käytännön aloitteiden kehittämistä:

- a) tieteellisen neuvonannon mekanismi;
- b) tutkijoiden vapaaehtoiset ohjaavat periaatteet (käytännesäännöt);
- c) tietojenvaihtofoorumi IV artiklan mukaisia vapaaehtoisia avoimuusharjoituksia varten siltä osin kuin on kyse vaatimuksesta toteuttaa tarvittavat kansalliset toimenpiteet biologisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin, hankinnan tai hallussapidon kieltämiseksi ja estämiseksi valtion alueella, sen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella tai sen valvonnassa;
- d) VII artiklan mukainen operatiivinen tietokanta ja ohjeet;
- e) X artiklan mukainen bioturvallisuutta ja biomateriaalien suojaamista käsittelevä verkkofoorumi;
- f) bioriskien hallintaa koskevien standardien edistäminen.

EU tukee näitä aloitteita koskevia päätöksiä tarkistuskonferenssissa.

10. Neuvosto pitää todentamista täydellisen ja tuloksellisen aseriisunta- ja asesulkujärjestelmän keskeisenä osana, myös biologisten aseiden kieltosopimuksen yhteydessä. Neuvosto toteaa jälleen olevansa valmis tarkastelemaan todentamista koskevaa kysymystä perusteellisemmin ottaen huomioon yleissopimuksen kannalta merkityksellisen tieteen ja teknologian kehityksen sekä uhan kehittymisen. Tältä osin neuvosto kannustaa tarkistuskonferenssia ryhtymään lyhyellä aikavälillä konkreettisiin toimenpiteisiin, jotka vahvistaisivat välittömästi biologisten aseiden kieltosopimusta, samalla kun neuvotellaan mahdollisista lisätoimenpiteistä, joilla voitaisiin tehostaa biologisten aseiden kieltosopimuksen täytäntöönpanoa, kuten avoimuuden lisäämisestä ja toimista, joilla varmistetaan vaatimusten noudattaminen. Neuvosto kehottaa sopimusvaltioita tarkastelemaan näitä kysymyksiä rakentavasti ja kunnianhimoisesti.
11. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että sopimusvaltiot toimittivat vuonna 2021 ennätysellisen määrän raportteja luottamusta lisäävistä toimista (LLT). Neuvosto kannustaa voimakkaasti kaikkia sopimusvaltioita hyödyntämään vuotuisten LLT-raporttiansa toimittamisessa EU:n rahoittamia tukivälineitä, kuten LLT-opasta ja sähköistä LLT-välinettä. Lisäksi neuvosto muistuttaa pitkäaikaisesta tuestaan muille luottamusta lisääville toimille, kuten vastavuoroiselle valvonnalle, vapaaehtoisille tarkastuskäynneille ja muille aloitteille.
12. Neuvosto toteaa, että ainoa olemassa oleva biologisten aseiden väitettyä käyttöä tutkiva riippumaton kansainvälinen mekanismi on kemiallisten ja biologisten aseiden käyttöä koskevien väitteiden tutkimiseksi perustettu YK:n pääsihteerin mekanismi (UNSGM). Neuvosto muistuttaa tukeneensa jo kauan ja painokkaasti UNSGM-mekanismia ja sen hyödyntämistä YK:n pääsihteerin vuonna 2018 laatiman aseidenriisuntaohjelman "Yhteisen tulevaisuutemme turvaaminen" mukaisesti. Neuvosto palauttaa mieleen 2. kesäkuuta 2020 hyväksymänsä päätöksen rahoituksesta hankkeille, joiden tavoitteena on UNSGM-mekanismiin hyödyntäminen erityisesti biologisten aseiden käyttöä koskevien väitteiden tutkimiseksi.
13. Ottaen huomioon biotieteiden ja yleissopimuksen kannalta merkityksellisen teknologian nopean kehityksen neuvosto tukee yhdeksättä tarkistuskonferenssia tiettyjen päätöksentekovaltuuksien siirtämiseksi sopimusvaltioiden kokoukselle.

14. Neuvosto toteaa, että biologisten aseiden kieltosopimuksen täytäntöönpanon tukiyksikön (ISU) sopimusvaltioille antama tuki niiden biologisten aseiden kieltosopimuksen mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanoa ja istuntojen välistä työohjelmaa varten on korvaamaton. Neuvosto tukee voimakkaasti ISU:n roolin vahvistamista muun muassa perustamalla ISU:n yhteyteen tiede- ja teknologia-asiantuntijan viran.
15. Neuvosto korostaa, että biologisten aseiden kieltosopimuksen sopimuspuolina olevien valtioiden täysimääräiset ja ajoissa maksettavat rahoitusosuudet ovat olennainen edellytys yleissopimuksen toiminnalle, säännöllisten kokousten järjestämiselle ja ISU:n ylläpitämiselle. Joidenkin sopimusvaltioiden maksurästien jatkuvaa kertymistä ei voida hyväksyä. Neuvosto muistuttaa, että vuonna 2018 perustetun käyttöpääomarahaston tarkoituksena on tarjota lyhytaikaista taloudellista likviditeettiä kalenterivuoden alussa eikä kattaa maksamatta jääneitä maksuja tai maksurästejä. Neuvosto kehottaa jälleen kerran kaikkia sopimusvaltioita täyttämään yleissopimuksen mukaiset taloudelliset velvoitteensa ja maksamaan arvioidut maksuosuutensa ajoissa ja täysimääräisesti. Neuvosto kehottaa sopimusvaltioita, joilla on maksurästejä, maksamaan ne viipymättä.
16. Neuvosto painottaa, että sukupuolten tasa-arvo ja naisten ja tyttöjen voimaannuttaminen on unionille tärkeä horisontaalinen prioriteetti, ja se katsoo, että sukupuolinäkökulma on tärkeää sisällyttää biologisten aseiden kieltosopimuksen yhteydessä käytäviin keskusteluihin. Biologisten aseiden mahdollisia sukupuolikohtaisia vaikutuksia olisi analysoitava. Sukupuolen mukaan eriteltyt tiedot sekä sukupuolinäkökulman tuntemus voivat edistää sopimusvaltioiden selviytymiskykyä ja valmiutta sekä tehostaa biologisia ja kemiallisia aseita koskevien yleissopimusten mukaisia avustustoimia.
17. Lisäksi neuvosto tukee voimakkaasti YK:n pääsihteerin aseidenriisuntaohjelman toimea 36, joka tähtää naisten täysimääräiseen ja tasapuoliseen osallistumiseen päätöksentekoprosesseihin. Se tukee täysimääräisesti naisten ja miesten tasa-arvoista osallistumista aseriisuntaa, asesulkua ja asevalvontaa koskeviin toimiin, edistää sitä ja kannustaa naisia osallistumaan biologisten aseiden kieltosopimuksen tarkistuskonferenssiin.

18. Neuvosto kannattaa aseriisuntaa ja asesulkua koskevaa koulutusta, johon riippumattomien ajatushautomoiden eurooppalainen verkosto, EU:n asesulkukonsortio, antaa panoksensa useilla toimilla. EU:n nuorisostrategian mukaisesti neuvosto kannustaa ottamaan myös nuoret mukaan biologisten aseiden kieltosopimuksesta käytävään keskusteluun. Tätä varten neuvosto palauttaa mieleen 21. tammikuuta 2019 hyväksymänsä päätöksen rahoituksesta hankkeelle, jonka tarkoituksena on tarjota globaalin etelän nuorille poliittisille päättäjille, tieteenharjoittajille ja tutkijoille mahdollisuuksia kehittää valmiuksiaan biologisten aseiden kieltosopimukseen liittyvillä aloilla.
19. Neuvosto painottaa, että on tärkeää varmistaa biologisten aseiden kieltosopimuksen yhdeksännen tarkistuskonferenssin myönteiset ja olennaiset tulokset arvioimalla yleissopimuksen ja aiempien sitoumusten täytäntöönpanoa sekä määrittämällä alat, joilla olisi pyrittävä edistymään tulevaisuudessa, sekä keinot tämän toteuttamiseksi. Neuvosto korostaa, että on tärkeää päästä yhteisymmärrykseen yleissopimuksen vahvistamista ja täytäntöönpanoa koskevista toimenpiteistä ja päätöksistä. Neuvosto päättää osallistua aktiivisesti biologisten aseiden kieltosopimuksen yhdeksännen tarkistuskonferenssiin, muun muassa laatimalla sille ehdotuksia konkreettisiksi, tulevaisuuteen suuntautuviksi toimiksi. Tätä varten EU:n jäsenvaltiot ovat toimittaneet valmisteluasiakirjoja nykyistä tarkistuskierrosta varten. Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot noudattavat tarkistuskonferenssin neuvottelujen osalta aktiivista ja rakentavaa lähestymistapaa.
-